

Langer werken voor minder pensioen, maar niet voor iedereen ...

Studiedienst PVDA | Kim De Witte

1. Langer werken voor <i>werknemers, ambtenaren en zelfstandigen</i>	2
A. Wettelijk pensioen en inkomensgarantie voor ouderen naar 67 jaar.....	2
B. Vervroegd pensioen naar 63 jaar, vanaf 42 jaar dienst (loopbaanvoorwaarde).....	3
C. Overlevingspensioen vanaf 55 jaar.....	4
2. Langer werken voor <i>parlementairen</i> ?.....	4
A. Wettelijk pensioen vanaf 55 jaar.....	4
B. Vervroegd pensioen vanaf 52 jaar, zonder loopbaanvoorwaarde.....	5
C. Overlevingspensioen zonder leeftijdsvoorwaarde.....	5
3. Minder pensioen voor <i>werknemers, ambtenaren en zelfstandigen</i>	5
A. Volledig pensioen na 45 jaar.....	5
B. Afbouw pensioenbonus, gelijkgestelde periodes, ambtenarenpensioen en gezinspensioen.....	6
C. Concrete voorbeelden.....	6
4. Minder pensioen voor <i>parlementairen</i> ?.....	7
A. Volledig pensioen na 20 of 36 jaar.....	7
B. Opbouw pensioenrechten na beëindiging mandaat.....	7
C. Enkele voorbeelden: Peeters, Bacquelaire, Jambon en Michel.....	8
5. Bijlage: berekening concrete impact pensioenhervorming ambtenaren.....	9

Samenvatting

De Kamer van Volksvertegenwoordigers stemt binnenkort een aantal maatregelen die het ambtenarenpensioen afbouwen: de afschaffing van de diplomabonificaties en de optrekking van alle tantièmes naar 60. Vorig jaar stemde de Kamer ook al de afschaffing van de pensioenbonus en de optrekking van de wettelijke pensioenleeftijd **naar 67 jaar**, de optrekking van de vervroegde pensioenleeftijd naar **63 jaar** (op voorwaarde dat men *42 jaar gewerkt* heeft) en de optrekking van de overlevingspensioenleeftijd naar **55 jaar**. Het regeerakkoord voorziet ook nog in andere maatregelen die het recht op wettelijk pensioen afbouwen: geen recht op pensioen meer bij bepaalde vormen van loopbaanonderbreking en tijdskrediet, geen gezinspensioen meer zoals wij dat vandaag kennen en een verdere afbouw van het ambtenarenpensioen (door de berekening van het pensioen op de volledige loopbaan en door een nieuwe berekening voor ambtenaren die eerst contractueel geweest zijn in overheidsdienst).

Die verschillende maatregelen zullen ambtenaren, werknemers en zelfstandigen langer doen werken voor minder pensioen. “Iedereen moet langer werken”, zegt de regering Michel. Iedereen? Dat klopt toch niet helemaal. Volksvertegenwoordigers die in de Kamer of in een ander Belgisch parlement zetelden vóór 1 juni 2014, kunnen met pensioen gaan vanaf **55 jaar** en met vervroegd pensioen vanaf **52 jaar**. Er is *geen loopbaanvoorwaarde* voor dit vervroegd pensioen. Een volksvertegenwoordiger kan dit aanvragen, onafhankelijk van het aantal jaren dienst (een ambtenaar, werknemer of zelfstandige moet 42 jaar gewerkt hebben om op 63 met pensioen te mogen gaan. Het overlevingspensioen wordt toegekend aan alle overlevende partners, **zonder minimumleeftijd** (een overlevende partner van een ambtenaar, werknemer of zelfstandige moet

minstens 55 jaar zijn). Het recht op pensioen vanaf 55 jaar geldt nog steeds voor ongeveer twee derde van onze huidige Volksvertegenwoordigers (namelijk iedereen die een mandaat heeft vóór 1 juni 2014).

Volksvertegenwoordigers die één parlementair mandaat achter de rug hebben (in één van de Belgische parlementen), hebben vandaag al **1.490 euro per maand** aan pensioenrechten opgebouwd. Volksvertegenwoordigers die twee mandaten achter de rug hebben, hebben vandaag al **2.980 euro per maand** aan pensioenrechten opgebouwd. Met drie mandaten hebben ze **4.471 euro per maand** aan pensioenrechten opgebouwd. En met vier mandaten **5.110 euro per maand** (bruto bedragen).

Deze pensioenen zijn cumuleerbaar met pensioenrechten die Volksvertegenwoordigers opbouwen als burgemeester of schepenen in een gemeente of als bestuurder in een instelling of vennootschap van de overheid. Door die cumulatie komen veel volksvertegenwoordigers in de feiten aan het maximumpensioen in de openbare sector van bruto **6.283 euro per maand** (dit is het maximum vandaag, dat nog zal stijgen in de toekomst). Een grote groep Volksvertegenwoordigers (95 van de 150) zal dit pensioen kunnen opnemen vanaf 55 jaar (of 52 jaar, indien men acht 'loopbaanjaren' achter de rug heeft). Dit staat in schril contrast met het gemiddeld pensioen van een werknemer, een ambtenaar of een kleine zelfstandige, dat een stuk lager ligt en pas kan worden opgevraagd vanaf 67 jaar (of 63 jaar indien men 42 loopbaanjaren achter de rug heeft). Het maximumpensioen uit de overheidssector is tot slot cumuleerbaar met een wettelijk pensioen uit de privésector. Concreet betekent dit dat iemand als **Kris Peeters**, minister van Werk, een pensioen zal trekken van om en bij de **4.235 euro netto per maand**. Voor **Daniel Bacquellaine**, minister van Pensioenen, zal dat rond de **4.250 euro netto per maand** zijn. En voor Jan Jambon, minister van Binnenlandse Zaken, rond de **4.292 euro netto per maand**.

Langer werken voor minder pensioen is blijkbaar niet te doen voor onze parlementairen. Vorig jaar had de studiedienst van de PVDA de grote discrepantie tussen de pensioenen voor parlementairen en voor ambtenaren, werknemers en zelfstandigen reeds aangekaart. Niet alleen de pensioenleeftijd en de omvang van het pensioen. Ook de manier waarop de hervorming werd doorgevoerd. **Parlementairen mogen hun opgebouwde rechten van vóór 1 juni 2014 nog altijd oppakken op 52 of 55 jaar. Hun pensioen blijft voor velen ook 3 tot 4 keer zo hoog als gewone ambtenaren of werknemers.** Gewone ambtenaren, werknemers en zelfstandigen mogen hun opgebouwde pensioenrechten niet meer oppakken op 60 jaar. Zij moeten **minstens 3 jaar langer werken** (vanaf 2018). Velen moeten **tot 7 jaar langer werken**, voor hetzelfde of zelfs **minder pensioen**. De N-VA, de partij die de Kamervoorzitter levert, had toen gereageerd dat zij de pensioenvoorwaarden van parlementsleden zeker wilden "aanscherpen" ('N-VA wil pensioenvoorwaarden parlementsleden verder aanscherpen', Belga, 3 juli 2015). Sindsdien is er echter niets meer gebeurd.

1. Langer werken voor werknemers, ambtenaren en zelfstandigen

A. Wettelijk pensioen en inkomensgarantie voor ouderen naar 67 jaar

De wet van 10 augustus 2015 verhoogt de wettelijke leeftijd voor het rustpensioen en voor de inkomensgarantie voor ouderen (IGO). De leeftijd stijgt naar 66 jaar vanaf 2025 en naar 67 jaar vanaf 2030. De regering wil bovendien de pensioenleeftijd eventueel nog verder laten stijgen in de

toekomst, boven de leeftijd van 67 jaar, in functie van de stijging van de levensverwachting (zie punt 2.1.2 van het regeerakkoord).

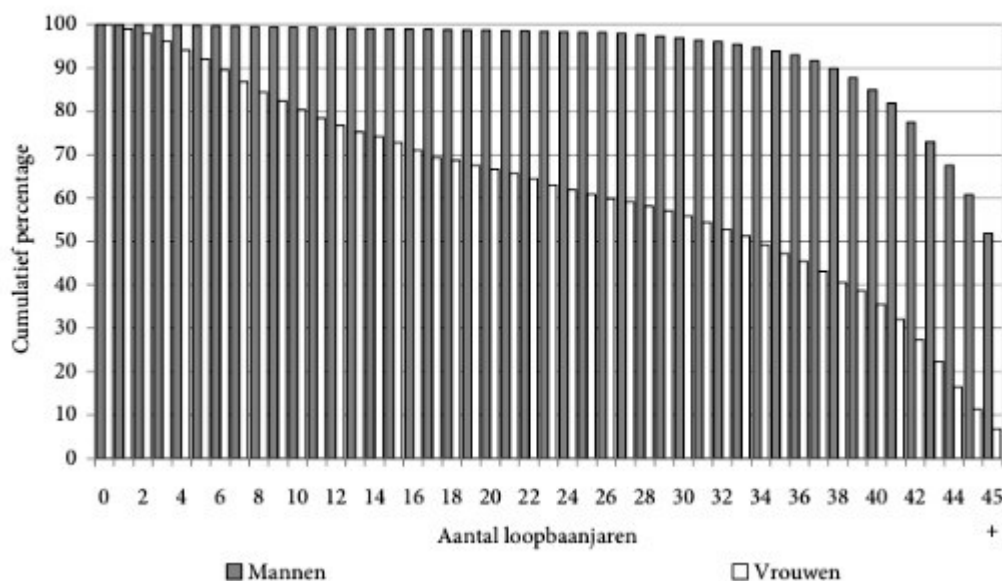
Naast de wettelijke pensioenleeftijd, verhoogt ook de leeftijd waarop ouderen recht hebben om de inkomensgarantie aan te vragen. De inkomensgarantie voor ouderen is het recht op een uitkering na een bestaansmiddelenonderzoek. Dit recht was toegankelijk vanaf de leeftijd van 65 jaar. Het wordt nu toegankelijk vanaf de leeftijd van 67 jaar .

B. Vervroegd pensioen naar 63 jaar, vanaf 42 jaar dienst (loopbaanvoorwaarde)

Het vervroegd pensioen trekt de regering verder op naar 62,5 jaar vanaf 2017 en 63 jaar vanaf 2018.

Niet alleen de leeftijd, maar ook de loopbaanvoorwaarde voor vervroegd pensioen wordt opgetrokken. Op vervroegd pensioen gaan vanaf 63 jaar is vanaf 2019 slechts mogelijk indien men een loopbaan heeft van minstens 42 jaar. Drie op de vier vrouwen en één op de vier mannen komen echter niet aan een loopbaan van 42 jaar, gelijkgestelde periodes inbegrepen¹ (zie grafiek 1 hieronder). Zij zullen verplicht zijn om te werken nog na de leeftijd van 63 jaar, in voorkomend geval tot 67 jaar.

Grafiek 1 – Loopbaanjaren van huidige gepensioneerden²

Wie 43 jaar gewerkt heeft, kan met vervroegd pensioen gaan op 61 jaar. Wie 44 jaar gewerkt heeft, kan met vervroegd pensioen gaan op 60 jaar. Het is deze uitzondering die de minister van Pensioenen, Daniël Bacquelaine (MR), toevoegde na het protest tegen de optrekking van de pensioenleeftijd. Acht op tien vrouwen en vier op tien mannen komen echter niet aan een loopbaan van 44 jaar (zie grafiek 1).

¹ Zie J. BERGHMAN, H. PEETERS en A. MUTSAERTS, De pensioenbescherming in België: overzicht en uitdagingen, in P. D'HOINE en B. PATTYN (eds.), Over de grenzen en generaties heen – XXI Lessen voor de eenentwintigste eeuw, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2012, p. 111 (zie <http://soc.kuleuven.be/ceso/pensioenbeleid/downloads/Lessen%2021e%20Eeuw%202012%20-%20Berghman%20ea.pdf>).

² Zie J. BERGHMAN, H. PEETERS en A. MUTSAERTS, De pensioenbescherming in België: overzicht en uitdagingen, in P. D'HOINE en B. PATTYN (eds.), Over de grenzen en generaties heen – XXI Lessen voor de eenentwintigste eeuw, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2012, p. 111 (zie <http://soc.kuleuven.be/ceso/pensioenbeleid/downloads/Lessen%2021e%20Eeuw%202012%20-%20Berghman%20ea.pdf>).

C. Overlevingspensioen vanaf 55 jaar

Vanaf 2025 zal de leeftijd vanaf dewelke het overlevingspensioen wordt toegekend, verder opgetrokken worden naar 55 jaar, aan een ritme van één jaar per kalenderjaar. Vanaf 2030 is de minimale leeftijd om recht te hebben op overlevingspensioen dus gelijk aan 55 jaar. De huidige leeftijd is 50 jaar.

2. Langer werken voor *parlementairen*?

A. Wettelijk pensioen vanaf 55 jaar

Het wettelijk pensioen voor parlementairen wordt geregeld door een intern pensioenreglement, aangenomen door de Algemene Vergadering van de Kamer van 8 december 1983 en laatst gewijzigd door de Algemene Vergadering van 4 juli 2013.

De Kamerleden beschikken over een eigen pensioenkas (vzw Pensioenkas voor Volksvertegenwoordigers). De kas wordt gespijsd door:

- een persoonlijke bijdrage van de parlementairen, gelijk aan 8,5% van de parlementaire basisvergoeding;
- subsidies van het budget van de Kamer, gelijk aan 14,5 miljoen euro per jaar (cfr. budget van de Kamer);
- transfers tussen de pensioenkas van de verschillende parlementen (elk mandaat in één van de Belgische parlementen wordt mee in rekening gebracht voor de opbouw van het recht op pensioen als Kamerlid).

De Pensioenkas van de Kamer betaalt momenteel een pensioen aan een 600-tal ex-Kamerleden. Het gaat in totaal over ongeveer 17 miljoen euro per jaar. De reserves in de kas zijn gelijk aan 64 miljoen euro. Het systeem wordt vooral gefinancierd door de subsidies die komen uit het budget van de Kamer (14,5 miljoen euro per jaar).

Iedereen die lid is geweest van de Kamer heeft recht op een rustpensioen (artikel 3 lid 1 van het pensioenreglement). Het rustpensioen kan worden opgevraagd vanaf 55 jaar voor alle leden die lid zijn geweest van de Kamer of van een ander parlement in België vóór 1 juni 2014 (artikel 3 lid 2 van het pensioenreglement en punt 5 van de interne nota). Het kan worden opgevraagd vanaf 62 jaar voor alle leden die lid zijn van de Kamer of van een ander parlement in België sinds 1 juni 2014 (artikel 3 lid 3 van het pensioenreglement).

Bij pensionering op 55 jaar heeft het parlementslid enkel recht op dat deel van zijn of haar pensioen dat werd opgebouwd vóór 1 juni 2014, tenzij het parlementslid reeds op die datum de leeftijd van 55 jaar heeft bereikt of 20 jaar parlementair mandaat achter de rug heeft (artikel 3 lid 4 van het pensioenreglement). De uitredingsvergoeding van de Volksvertegenwoordiger wordt meegerekend in de diensttijd (artikel 7 lid 2 van het pensioenreglement).

Van de huidige Volksvertegenwoordigers in de Kamer heeft twee derde een mandaat beginnende vóór 1 juni 2014 (95 van de 150 kamerleden, in de Kamer of in een ander parlement, dat ook wordt meegenomen in de berekening van het pensioen voor de Kamer; zie samenstelling Kamer³). Die twee derde mogen dus allemaal met pensioen gaan vanaf 55 jaar.

³ <http://www.dekamer.be/kvvcv/showpage.cfm?section=/depute&language=nl&cfm=/site/wwwcfm/depute/cvlist.cfm>

B. Vervroegd pensioen vanaf 52 jaar, zonder loopbaanvoorwaarde

Voor alle Volksvertegenwoordigers die al in één van de Belgische parlementen zetelden vóór 1 juni 2014, is er ook een recht op vervroegd pensioen vanaf 52 jaar. In dat geval zal het bedrag van het pensioen worden verminderd met 5 procent per jaar vervroeging. Dat is dus een vermindering van 5 procent voor wie op 54 jaar met pensioen gaat, van 10 procent voor wie op 53 jaar met pensioen gaat en van 15 procent voor wie op 52 jaar met pensioen gaat (artikel 4bis lid 1 van het pensioenreglement).

De vermindering bij vervroegde pensionering is niet van toepassing voor wie minstens 8 jaar mandaat telt (artikel 4bis lid 2 van het pensioenreglement). Voor de pensioenrechten die zijn opgebouwd na 1 juni 2014, is er geen vervroegde opname mogelijk, tenzij de betrokkenen op 1 juni 2014 reeds 20 jaar mandaat telden (artikel 4bis leden 3 en 4). De periode tijdens dewelke de Volksvertegenwoordiger een uittredingsvergoeding ontvangt, telt mee in de berekening van die 8 of 20 jaar (artikel 7 lid 2 van het pensioenreglement).

C. Overlevingspensioen zonder leeftijdsvoorwaarde

De overlevende echtgeno(o)t(e) van een lid van de Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft bij overlijden van het parlementslid recht op een overlevingspensioen. In tegenstelling tot de regeling bij werknemers, ambtenaren en zelfstandigen, is er geen minimumleeftijd voorzien (artikel 11 van het pensioenreglement).

De idee dat de overlevende echtgeno(o)t(e) tot aan de leeftijd van 55 jaar nog in zijn of haar eigen levensonderhoud kan voorzien, is blijkbaar niet van toepassing op weduwen of weduwnaars van parlementsliden.

3. Minder pensioen voor *werknemers, ambtenaren en zelfstandigen*

A. Volledig pensioen na 45 jaar

Een werknemer en een zelfstandige hebben een volledig pensioen na 45 loopbaan jaren. Voor elk gewerkt jaar bouwen zij volgende pensioenrechten op: het loon of beroepsinkomen gedeeld door 45 en vermenigvuldigd met 60% (voor alleenstaanden). Voor elk jaar wordt 1/45ste pensioenrecht genoteerd. Pas na 45 jaar hebben een werknemer en een zelfstandige dus een volledig pensioen. Dat is gelijk aan 60% van hun gemiddelde inkomen.

Een ambtenaar heeft ook pas een volledig pensioen na een loopbaan van 45 jaar. Er zijn uitzonderingen (bijvoorbeeld voor leerkrachten, brandweer- en politiemannen, spoorwegpersoneel, ...). De regering zegt nu dat iedereen naar een loopbaan van 45 jaar gaat (optrekking van alle tantièmes naar 60). In het Nationaal pensioencomité wordt onderhandeld over de zware beroepen. Op basis van wat daar uit komt, zal aan sommigen mogelijks terug een voordeliger tantième worden gegeven.

B. Afbouw pensioenbonus, gelijkgestelde periodes, ambtenarenpensioen en gezinspensioen

Naast het langer werken, nam en neemt de regering Michel – De Wever ook een aantal maatregelen die de pensioenen van de werknemers, de zelfstandigen en de ambtenaren verlagen. Iedereen die actief blijft tot 67 jaar verliest 187,16 euro door de afschaffing van de pensioenbonus⁴.

Gepensioneerde koppels, waarvan één van de partners geen pensioenrechten heeft opgebouwd, dreigen 281 euro per maand te verliezen, door de afschaffing van het gezinspensioen. Het regeerakkoord zegt dat het gezinspensioen zoals dat nu bestaat, moet verdwijnen. Wat er in de plaats komt, wordt niet vermeld.

Ambtenaren verliezen al gauw 200 à 300 euro netto per maand, door de afschaffing van de diplomabonificaties, de optrekking van alle tantièmes naar 60, het niet meer laten meetellen van de contractuele tewerkstelling voor de berekening van het ambtenarenpensioen en de nieuwe berekening van het ambtenarenpensioen op basis van een langere loopbaan (zie de concrete voorbeelden hieronder).

Ambtenaren en werknemers verliezen voor elk jaar dat zij beroep doen op loopbaanonderbreking of tijdskrediet zonder specifieke motivering gemiddeld 24,6 euro pensioen per maand. Voor iemand die drie of vier jaar gebruikt maakt van dit systeem, om het werk 'werkbaarder' te maken, loopt het verlies al snel op tot respectievelijk 75 of 100 euro minder pensioen per maand.

Tot slot worden de belastingen die gepensioneerden moeten betalen verhoogd, omdat de barema's inzake belastingvrijstelling niet meer worden geïndexeerd (door de indexsprong). Sommige groepen worden getroffen door verschillende maatregelen tegelijk. Het totale verlies loopt dan ver op.

C. Concrete voorbeelden

Katrien, onderwijzeres, is beginnen werken op 25 jaar, toen haar twee kinderen 5 en 3 jaar waren. Katrien wil stoppen op de vervroegde pensioenleeftijd van 63 jaar, om nog wat van haar kleinkinderen te genieten. Omdat Katrien 'maar' 38 jaar gewerkt heeft, zal zij pas op pensioen kunnen gaan vanaf 67 jaar. De loopbaanvoorwaarde voor het recht op vervroegd pensioen wordt opgetrokken naar 42 vanaf 2019. Pas op 67-jarige leeftijd zal Katrien aan 42 gewerkte jaren geraken.

Aicha, kinderverzorgster, en Stef, bejaardenhelper, werken beiden als ambtenaar voor een lokaal bestuur. Zij hebben dezelfde barema's en dus ook hetzelfde pensioen. Vóór de hervorming Michel I hebben zij een pensioen van 1.556,64 € netto per maand na een loopbaan van 38 jaar. Door de hervorming van Michel I zullen zij vier jaar langer moeten werken voor een pensioen van 1.345,64 € netto per maand, dat is 211 euro minder (zie concrete berekening in bijlage 1).

Andy, bediende in een KMO, wil met pensioen gaan in 2017, op 62-jarige leeftijd. Hij heeft dan 38 jaar gewerkt. Hij is geboren in 1955, beginnen werken in 1978, aan een eerste jaarloon van 7.500 euro bruto per jaar (300.000 BEF in 1977) en met een gemiddelde loonstijging van 5 procent per jaar (2,5 procent inflatie en 2,5 procent reële loonstijging, promoties en jobwijzigingen inbegrepen). In 2016 heeft hij een jaarloon van 45.206,24 euro bruto. Hij is alleenstaande. Hij zal een wettelijk

⁴ Voor de berekening van het bedrag van 187,16 euro pensioenbonus op de leeftijd van 67 jaar volgens de regeling die de regering Di Rupo had ingevoerd, zie Jaarverslag Studiecommissie Vergrijzing 2013, p. 68.

pensioen van werknemer trekken gelijk aan 1.155,12 euro bruto per maand⁵.

Het gemiddeld pensioen voor een werknemer schommelt momenteel rond de 1.100 euro per maand⁶. Werknemers die 30 jaar gewerkt hebben, hebben recht op een minimumpensioen van 1.145 euro per maand (veel werknemers, vooral vrouwen, geraken niet aan een loopbaan van 30 jaar; zie grafiek 1 hierboven). Maar een volksvertegenwoordiger die 5 jaar mandaat heeft vóór 1 juni 2014 heeft al 1.569 euro aan pensioenrecht per maand opgebouwd.

4. Minder pensioen voor *parlementairen*?

A. Volledig pensioen na 20 of 36 jaar

Voor de mandaten gepresteerd vóór 1 juni 2014 is een volledige pensioenloopbaan gelijk aan 20 jaar. Voor de mandaten gepresteerd vanaf 1 juni 2014 is een volledige pensioenloopbaan gelijk aan 36 jaar (artikel 6 van het pensioenreglement). De periode van de uittredingsvergoeding wordt mee in aanmerking genomen voor het pensioen (artikel 7 pensioenreglement).

Een lid van de Kamer dat een mandaat heeft in één van de Belgische parlementen sinds 1994, heeft dus een volledig parlementair pensioen opgebouwd. Dat wordt als volgt berekend: basisvergoeding (vandaag = 6.813,65 euro bruto per maand) x 20/20 jaar x 75% = 5.110,2 euro bruto per maand. Voor een parlementair die een mandaat heeft in één van de Belgische parlementen sinds 1999 gaat het over: 6.813,65 euro x (180 maanden + 30 maanden opzeg) / 240 maanden x 75% = 4.471,46 euro bruto pensioen per maand. Daar komen dan nog de rechten bij voor de jaren als parlementair na 2014. De wedde van 6.813,65 euro is de huidige parlementaire basisvergoeding die in aanmerking komt voor de berekening van het pensioen (zie artikel 6D van het pensioenreglement).

Voor de jaren na 1 juni 2014 is een volledige loopbaan gelijk aan 36 jaar. Een parlementair die een mandaat heeft in één van de Belgische parlementen sinds 2004, zal over volgend pensioen beschikken in 2019: 6.813,65 euro x (120 maanden + 20 maanden opzeg) / 240 maanden x 75% + 6.813,65 euro x (60 maanden + 10 maanden opzeg) / 432 maanden x 75% = 3.809 euro pensioen per maand.

B. Opbouw pensioenrechten na beëindiging mandaat

Voor de ex-leden van de Kamer bestaat de mogelijkheid om verder pensioenrechten op te bouwen. Voorwaarde is dat men de persoonlijke bijdragen blijft betalen (artikel 5 van het pensioenreglement).

Aangezien de persoonlijke bijdragen gelijk zijn aan 8,5 procent van de parlementaire wedde (zie punt 2 van de interne nota) en de pensioenrechten veel hoger zijn, is het voordelig om de bijdragen te blijven betalen en zodoende verder pensioenrechten op te bouwen.

⁵ Berekend op basis van de huidige toepasselijke pensioenwetgeving, zoals beschreven door de Rijksdienst voor Pensioenen (<http://www.onprvp.fgov.be>).

⁶ BERGHMAN e.a. schoven in hun onderzoek van 2012 volgende cijfers naar voren: 663 euro per maand voor het gemiddeld pensioen van een zelfstandige, 994 euro per maand voor het gemiddeld pensioen van een werknemer en 1.599 euro per maand voor het gemiddeld pensioen van een ambtenaar (nettobedragen). Zie J. BERGHMAN, H. PEETERS en A. MUTSAERTS, De pensioenbescherming in België: overzicht en uitdagingen, in P. D'HOINE en B. PATTYN (eds.), Over de grenzen en generaties heen – XXI Lessen voor de eenentwintigste eeuw, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2012, p. 109 (zie <http://soc.kuleuven.be/ceso/pensioenbeleid/downloads/Lessen%2021e%20Eeuw%202012%20-%20Berghman%20ea.pdf>).

C. Enkele voorbeelden: Peeters, Bacqueline, Jambon en Michel

1. Kris Peeters, minister van Werk (CD&V), heeft eerst 20 jaar in de privé gewerkt heeft aan een hoog loon (hij was eerst advocaat, daarna fiscaal adviseur voor UNIZO en tot slot gedelegeerd bestuurder van UNIZO) naast zijn pensioen uit de overheidssector ook nog een wettelijk pensioen uit de privésector zal trekken. Stel dat hij voor de jaren in de privé een loon kreeg dat rond de loongrens sociale zekerheid lag. Dat is een realistisch scenario, want die grens ligt niet zo hoog (vandaag rond de 53.000 euro bruto per jaar). Dat levert hem een wettelijk pensioen op van ongeveer 1.177 euro bruto per maand (= $53.000 \text{ euro} \times 20 / 45 \text{ jaar} \times 60 \text{ procent}$). Dat pensioen moet samengeteld worden met het pensioen dat hij krijgt als parlementair, minister en vertegenwoordiger of bestuurder in alle andere bezoldigde functies die hij waarneemt vandaag en in de toekomst bij de overheid. We kunnen er vanuit gaan dat dit pensioen gelijk zal zijn aan het maximumpensioen in de overheidssector (6.283 euro bruto). Het pensioen uit de privé- en de overheidssector tezamen is gelijk aan 7.460 euro bruto of 4.235 euro netto per maand (rekening houdend met de bedrijfsvoorheffing voor alleenstaanden zonder kinderlast en met de RIZIV-bijdrage van 3,55%, de begrafenisvergoeding van 0,5% en de solidariteitsbijdrage van 2%).

2. Daniël Bacqueline, de huidige minister van Pensioenen (MR), zit sowieso aan het maximumpensioen voor ambtenaren (6.283 euro bruto). Hij is niet alleen parlementair, maar ook burgemeester en docent aan de universiteit. Daarnaast is hij – volgens eigen zeggen – altijd actief geweest als arts. We weten niet hoeveel hij daarbij verdiend heeft. Stel dat hij een half loon kreeg voor zijn prestaties als arts (2.000 euro bruto of 1.000 euro netto). Dat levert hem een wettelijk pensioen op van ongeveer 1.200 euro bruto per maand. Het pensioen uit de privé- en de overheidssector tezamen is dan gelijk aan 7.483 euro bruto of 4.250 euro netto per maand.

3. Jan Jambon, minister van Binnenlandse Zaken (N-VA), heeft 23 jaar in de privésector gewerkt, als accountmanager bij IBM en directeur bij SD Worx en BCC. Stel dat hij daarvoor een loon kreeg gelijk aan of boven het loonplafond. Zijn wettelijk pensioen voor die jaren is dan gelijk aan 1.354 euro bruto per maand. Daarnaast zal ook hij wellicht aan het maximumpensioen in de overheidssector geraken (hij is lange tijd schepen geweest en daarna burgemeester van Brasschaat). Het pensioen uit de privé- en de overheidssector tezamen is dan gelijk aan 7.637 euro bruto of 4.292 euro netto per maand.

4. Charles Michel, eerste minister (MR), is verkozen in de Kamer sinds 1999. Zijn wettelijk pensioen voor de jaren vóór 2014 is gelijk aan: $6.813,65 \text{ euro} \times (180 \text{ maanden} + 30 \text{ maanden opzeg}) / 240 \text{ maanden} \times 75\% = 4.471,46 \text{ euro per maand}$. In 2027 zal hij 52 jaar zijn (geboren in 1975). Als hij ervoor kiest om op dat ogenblik met pensioen te gaan, dan zal hij het bedrag van 4.471,46 euro per maand kunnen opvragen (bruto). Voor de jaren tussen 2014 en 2027 zal hij nog 1.845,36 euro aan pensioen opbouwen ($6.813,65 \text{ euro} \times (156 \text{ maanden opzeg}) / 432 \text{ maanden} \times 75\%$) (ook als minister bouwt hij verder een wettelijk pensioen op als parlementair). Dit deel van het pensioen zal opvraagbaar zijn vanaf 62 jaar. In totaal zal Charles Michel, als hij stopt op 52-jarige leeftijd, een pensioen trekken van 6.316,8 euro per maand (bruto). Dat is boven het maximumpensioen voor ambtenaren, begrensd op 6.283 euro per maand. Het pensioen van Charles Michel als parlementair is bovendien cumuleerbaar met andere pensioenen uit de privésector (stel dat hij actief wordt in de privésector of voor internationale instellingen na zijn premierschap in België).

5. Bijlage: berekening concrete impact pensioenhervorming ambtenaren

Stel: een kinderverzorgster Aicha of bejaardenhelper Stef. Zij hebben dezelfde weddebarema's, waardoor de impact van de pensioenhervorming hetzelfde is.

Situatie:

- Loopbaan van 38 jaar vóór Michel I en van 42 jaar na Michel I
- Contractueel 20 jaar en statutair 18 jaar (vóór Michel I) en 22 jaar (na Michel I)
- Tantième 1/60
- Alleenstaande
- Barema C2

5.1. Berekening van het pensioen vóór Michel I

A. Bruto pensioen = 37.405,68 € (gemiddelde bruto wedde laatste 10 jaar) x 38 jaar / 60 (tantième)
= 23.690,26 € / 12 maand = 1.974,19 € bruto per maand

B. Netto pensioen (voor regels omzetting van bruto naar netto, zie [hier](#)) = 1.974,19 €
- 70,08 € (inhouding ziekteverzekering van 3,55% op alle pensioenen boven 1.465,87€ bruto)
- 9,87€ (inhouding begrafenisvergoeding van 0,5% op alle pensioenen)
- 0 € (geen bijdrage solidariteit op pensioenen onder de 2.222,18€ bruto)
= 1.894,24 €
- 337,6 € (bedrijfsvoorheffing voor alleenstaande zonder kinderlast)
= 1.556,64 € netto per maand

5.2. Berekening van het pensioen na uitvoering van alle maatregelen uit het regeerakkoord van Michel I

A. Door de maatregelen van de regering Michel rond de optrekking van de wettelijke en de vervroegde pensioenleeftijd, zal Aicha minstens 4 jaar langer moeten werken (het recht op vervroegd pensioen wordt verstrengd; slechts als men 42 jaar gewerkt heeft zal men vanaf 63 jaar op pensioen mogen gaan).

Bruto pensioen = 33140,12 € (gemiddelde bruto wedde over loopbaan laatste 22 jaar) x 22 jaar (enkel de statutaire tewerkstelling telt nog mee voor de berekening van het ambtenarenpensioen) / 60 (tantième) = 12.151,38 € per jaar (of 1.012,62 € per maand)

Daarbovenop komt een pensioen van werknemers voor de eerste 20 jaar van contractuele tewerkstelling: 25.000 € (gemiddelde bruto loon over loopbaan eerste 20 jaar) / 45 x 20 (noemer in de pensioenbreuk voor werknemers) x 60% (alleenstaande) = 6.666,67 € per jaar (of 555,56 € per maand)

Som van beiden: 1.568,18 € = bruto pensioen per maand

B. Netto pensioen (zelfde regels voor omzetting als hierboven)

- 70,08 € (inhouding ziekteverzekering van 3,55% op alle pensioenen boven 1.465,87€ bruto)

- 9,87€ (inhouding begrafenisvergoeding van 0,5% op alle pensioenen)

- 0 € (geen bijdrage solidariteit op pensioenen onder de 2.222,18€ bruto)

= 1.488,23 €

- 142,59 € (bedrijfsvoorheffing voor alleenstaande zonder kinderlast)

= 1.345,64 € netto per maand

Besluit: Aïcha en Stef werken vier jaar langer voor 211 euro minder netto pensioen per maand.